

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 96/13, 89/16, 5/22 и 31/24) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2022. ГОДИНУ ПОТКОЗАРСКОГ НАРОДНОГ ПОКРЕТА

Број: 03-07-6-698/23
Сарајево, 21.05.2025. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2 ПРЕПОРУКЕ.....	8

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Поткозарског народног покрета за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних 2022. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, утврђено је да је Поткозарски народни покрет прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака, нити на финансирање трошкова изборне кампање супротно одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Поткозарског народног покрета за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних 2022. године.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, Поткозарски народни покрет се финансирао из следећих извора¹:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	450,00	1,66
2.	Прилози физичких лица (3-а)	24.100,00	89,09
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	2.500,00	9,24
7.	Приходи из буџета (3-ф)	0,00	0,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	27.050,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	27.050,00	100,00

У годишњем финансијском извјештају за 2022. годину Поткозарски народни покрет је исказао расходе у укупном износу од 24.533,00 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Поткозарски народни покрет. Скраћени назив: ПНП.

Поткозарски народни покрет је регистрован код Основног суда у Приједору Рјешењем број: Рп-1/022 од 15.03.2022. године.

Сједиште политичке странке је у Приједору, Краља Петра Првог Ослободиоца бб.

Лице овлаштено за заступање странке је Далибор Грабеж, председник странке.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2022. годину је Далибор Грабеж.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, Поткозарски народни покрет има следећу организациону структуру:

-Централа.

¹ Подаци из коригованог обрасца 3 (извори финансирања) годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, који је Централној изборној комисији Босне и Херцеговине достављен дана 20.09.2024. године.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Поткозарског народног покрета за 2022. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних 2022. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака, те да ли је трошкове изборне кампање остварила у оквиру законом утврђеног лимита.

Обим прегледа и контроле финансијског извјештаја Поткозарског народног покрета обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Преглед и контрола финансијских извјештаја обавља се први пут.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Поткозарски народни покрет није поступио у складу с одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака².

Поткозарски народни покрет је у годишњем финансијском извјештају за 2022. годину исказао расходе у укупном износу од 24.533,00 КМ.

Увидом у службене евиденције, утврђено је да Поткозарски народни покрет у току 2022. године није доставио програм утрошка средстава за 2022. годину.

Дана 20.09.2024. године, Поткозарски народни покрет је Централној изборној комисији Босне и Херцеговине уз примједбе на Прелиминарни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, доставио Програм утрошка средстава за 2022. годину у којем је планирао трошкове у укупном износу од 24.555,00 КМ.

С обзиром да политичка странка програм утрошка средстава за 2022. годину није доставила у току 2022. године, већ 20.09.2024. године, када су већ били познати трошкови, Служба за ревизију наведени програм није узела у разматрање.

Имајући у виду наведено, сматрамо да је Поткозарски народни покрет финансијска средства у износу од 24.533,00 КМ утрошио без програма утрошка средстава, што је супротно одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

б) Поткозарски народни покрет прекршио је одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја, утврђено је да Поткозарски народни покрет није водио пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, није водио правилне и потпуне евиденције о промету новчаних средстава, приходима, расходима и

² Финансијска средства из члана 3. став (1) Закона о финансирању политичких странака, политичка странка може користити искључиво за остваривање циљева утврђеним својим програмом и статутом.

обавезама, годишњи финансијски извјештај је поднио након законом прописаног рока и обрасце финансијског извјештаја није попунио у складу с Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник), чиме је прекршио одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Политичка странка је годишњи финансијски извјештај поднијела након законом прописаног рока.

Увидом у службене евиденције, утврђено је да је Поткозарски народни покрет годишњи финансијски извјештај за 2022. годину поднио у електронској форми, путем апликације ФИ ЦИК БиХ, дана 18.05.2023. године, док је обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину у чврстој копији Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставио дана 22.05.2023. године.

Странка је имала обавезу да годишњи финансијски извјештај за 2022. годину поднесе до 31.03.2023. године.

- (2) Политичка странка наплату чланарине и исплату из благајне није евидентирала у пословним књигама на конту благајне, нити је у коригованом обрасцу 2.1 (преглед промета благајне) финансијског извјештаја исказала тачне податке о промету готовине, што је супротно одредби члана 12. Правилника.

Увидом у образац 2.1 (преглед промета благајне)³ коригованог годишњег финансијског извјештаја који је политичка странка доставила уз примједбе на Прелиминарни извештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, утврђено је да је политичка странка доставила празан образац 2.1, односно није исказала да је имала благајну, нити да је у току 2022. године имала промет путем благајне.

Након извршеног увида у апликацију ФИ ЦИК БИХ, односно у образац 2.1 (преглед промета благајне) коригованог годишњег финансијског извјештаја, утврђено је да су подаци о промету и стању новца у благајни на дан 31.12.2022. године које је странка унијела у образац 2.1 (преглед промета благајне) идентични подацима о промету трансакцијских рачуна странке, које је странка исказала у коригованом обрасцу 2 годишњег финансијског извјештаја. Наиме, странка је у апликацији ФИ ЦИК БИХ, у обрасцу 2.1 навела да је током 2022. године имала двије благајне, те да је путем једне благајне остварила укупан промет улаза у износу од 23.410,00 КМ, укупан промет излаза у износу од 23.410,00 КМ и да на дан 31.12.2022. године није имала средства у благајни, док је за другу благајну навела да је укупан промет улаза износио 1.140,00 КМ, укупан промет излаза 1.123,00 КМ, те стање на дан 31.12.2022. године у износу од 17,00 КМ.

Контролом исказаних прихода, утврђено је да је чланарина наплаћена од три физичка лица у укупном износу од 450,00 КМ, те да је на трансакцијски рачун уплаћена као полог пазара дана 01.04.2022. године. Политичка странка у пословним књигама није евидентирала благајну, тако да ни промет остварен путем благајне по основу наплате чланарине и исплате из благајне није евидентиран.

- (3) Поткозарски народни покрет је у коригованом обрасцу 3-е (неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати) годишњег финансијског извјештаја пријавио неновчану донацију физичког лица Ранко Паспаљ по основу бесплатног кориштења пословног простора у износу од 1.000,00 КМ и неновчану донацију правног лица „Поларис“ д.о.о. Приједор по основу бесплатног постављања билборда у износу од 1.500,00 КМ. Странка, међутим, у својим пословним књигама није евидентирала приходе по овом основу.

³ Достављен дана 20.09.2024. године.

(4) Политичка странка није у пословним књигама евидентирала, нити је у годишњем финансијском извјештају исказала све трошкове, чиме је прекршила одредбе члана 21, 22. и 23. Правилника.

- Политичка странка у пословним књигама није евидентирала нити је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнине пословног простора који је користила у Приједору у периоду од 10.03. до 31.12.2022. године, а који су према подацима из коригованог обрасца 3-е (неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати) годишњег финансијског извјештаја износили 1.000,00 КМ.
- Увидом у рачуне добављача “М:тел” а.д. које је странка доставила у додатној документацији, утврђено је да политичка странка у пословним књигама није евидентирала трошкове телефонских услуга за новембар и децембар 2022. године у укупном износу од 165,04 КМ. Странка је и у финансијском извјештају трошкове телефонских услуга исказала у мањем износу у односу на остварене.
- Поткозарски народни покрет није у годишњем финансијском извјештају исказао све трошкове изборне кампање.

Странка је у коригованом годишњем финансијском извјештају за 2022. годину исказала трошкове изборне кампање у износу од 5.322,00 КМ, док је у постизборном финансијском извјештају-Општи избори 2022. године трошкове изборне кампање исказала у износу од 1.800,00 КМ.

Политичка странка у својим пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није исказала трошкове закупа рекламних површина (билборда), чиме је трошкове кампање исказала у мањем износу у односу на остварене за 1.500,000 КМ.

Наиме, “Transparency International БиХ” је Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставио податке о оглашавању Поткозарског народног покрета на Општим изборима 2022. године путем билборда, према којима је ова политичка странка имала билборде на локацијама у Приједору и Оштрој Луци, те на магистралном путу Приједор-Бања Лука. У коригованом обрасцу 3-е (неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати) годишњег финансијског извјештаја политичка странка је пријавила неновчану донацију правног лица „Поларис“ д.о.о. Приједор по основу постављања билборда у износу од 1.500,00 КМ, али у обрасцима расхода није исказала трошкове оглашавања путем билборда.

(5) Поткозарски народни покрет није у годишњем финансијском извјештају исказао обавезе на дан 31.12.2022. године, чиме је прекршио одредбе члана 24. Правилника.

Политичка странка није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказала обавезе према добављачу “М:тел” а.д.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁴ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Поткозарски народни покрет је у сврху изборне кампање за Опште изборе 2022. године могао потрошити средства у износу од 377.796,60 КМ.

⁴ Члан 15.10 став 2. Изборног закона БиХ прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

Поткозарски народни покрет је у обрасцу 4.2 годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину исказао трошкове изборне кампање у износу од 5.322,00 КМ.

Поред исказаних трошкова изборне кампање у износу од 5.322,00 КМ, политичка странка је остварила и трошкове изборне кампање у износу од 1.500,00 КМ, а које није исказала у годишњем финансијском извјештају за 2022. годину.

5.2 ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се политичкој страници Поткозарски народни покрет да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са утврђеним планом утрошка средстава,*
- *да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилне и потпуне евиденције о новчаним средствима, приходима, расходима и обавезама и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

КОМЕНТАР:

Политичка странка Поткозарски народни покрет доставила је примједбе на налазе ревизије и мишљење ревизора дато у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину.

Поткозарски народни покрет је уз примједбе на Прелиминарни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, доставио Програм утрошка средстава за 2022. годину. С обзиром да је програм утрошка није достављен у току 2022. године, већ 20.09.2024. године, када су трошкови већ били познати, Служба за ревизију наведени програм није узела у разматрање.

Уз примједбе политичка странка је доставила кориговане обрасце годишњег финансијског извјештаја, чиме је дјелимично отклонила недостатке у попуњавању финансијског извјештаја.

Служба за ревизију је уважила све аргументоване примједбе политичке странке и у складу са истим кориговала налазе ревизије из прелиминарног извјештаја.

Шеф Одсјека за ревизијске послове, ревизор

Сања Тошовић

Шеф Одсјека за предревизијске и административне послове

Ријад Селмановић